

รายงานนวัตกรรม

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรม
บูรณาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริม
พัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๓

โดย
นางสาวนันทนา สุ่มบุญ
ตำแหน่ง ครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๓ และเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัย ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่าน การไตร่ตรองจากกระบวนการสร้างสรรค์ ประสบการณ์ใหม่ที่เชื่อมโยงความรู้ จากประสบการณ์เดิม เด็กได้เผชิญกับสถานการณ์และหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับมาสร้างเป็นความรู้ใหม่โดยครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อ และอำนวยความสะดวกให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ทำให้การเรียนรู้เกิดผลอย่างยั่งยืน

ขอขอบคุณนางจิราพร สุวรรณธรรพ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ คณะครู และผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ ที่ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ และสนับสนุนในการทำงานจนประสบผลสำเร็จ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานนวัตกรรมฉบับนี้จักเป็นประโยชน์แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาหรือผู้ที่สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

นางสาวนันทนา สุ่มบุญ
ครูโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

สารบัญ

	หน้า
ชื่อนวัตกรรม	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
ความสำคัญของนวัตกรรม	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
เครื่องมือที่ใช้	๒
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๓
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม	๔
แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้	๖
ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย(ความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ สมรรถนะ)	๙
บทเรียนที่ได้รับ	๙
เงื่อนไขความสำเร็จ	๙
ภาพกิจกรรม	๑๑
ภาคผนวก	๑๔

๑. **ชื่อนวัตกรรม** การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเด้อยู่ไกล

๒. **ผู้จัดทำนวัตกรรม** นางสาวนันทนา สุกัญญา

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านวังมนเด้อยู่ไกล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖๔๒๑๖๗๖๖๑

๓. **ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม**

๒๐ พฤษภาคม - ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๔. **ความสำคัญของนวัตกรรม**

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่น ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา พัฒนาการเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ให้ความหมายไว้ว่า พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน พัฒนาการด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔-๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนเอง และใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัย ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านการไตร่ตรองจากกระบวนการสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ที่เชื่อมโยงความรู้ จากประสบการณ์เดิม เด็กได้

เผชิญกับสถานการณ์และหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับมาสร้างเป็นความรู้ใหม่โดยครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อ และอำนวยความสะดวกให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยความหมาย หากเด็กพบปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ครูจะเป็นผู้ช่วยในการค้นหาคำตอบด้วยการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก และการใช้ภาษาสร้างสรรค์ให้เด็กได้สืบเสาะหาคำตอบด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การแก้ปัญหาจากการคิด การสื่อความหมายด้วยคำศัพท์ คำพูด เพื่อริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ โดยครูจะลดบทบาทของตนเองเป็นเพียงผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

จากการประเมินพัฒนาการของนักเรียนตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๖ พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับดี ร้อยละ ๘๗.๗๕ ซึ่งต่ำกว่าทุกปีที่ผ่านมา ทางโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่ จึงได้จัดทำนวัตกรรมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อันขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นในทุกๆปี

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของนักเรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

๒. เพื่อพัฒนานักเรียนระดับปฐมวัยให้มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับดี ร้อยละ ๙๐ โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)ของนักเรียนระดับปฐมวัย ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โรงเรียนบ้านวังมนเดือยไก่อ

๖. กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ

นักเรียนระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับดี ร้อยละ ๙๐
เชิงคุณภาพ

๑) นักเรียนระดับปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน มีผลการประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับดีร้อยละ ๙๐

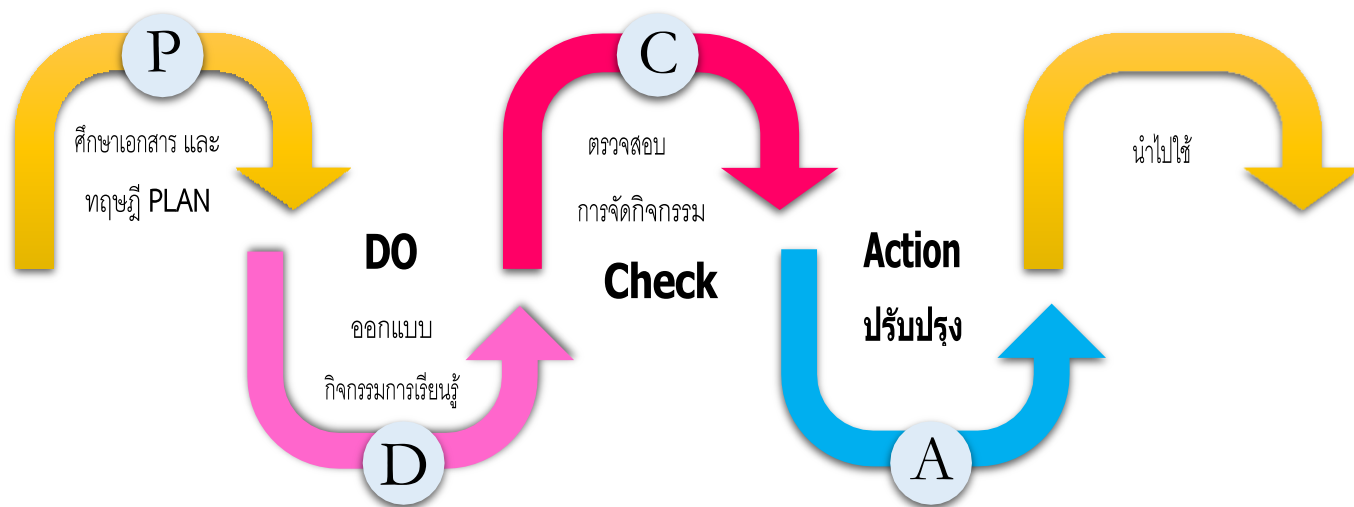
๒) นักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน เพื่อให้มีความพร้อมไปสู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๗. เครื่องมือที่ใช้

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ได้แก่

- ๑) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)
- ๒) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์
- ๓) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา
- ๔) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based

๘.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๘.๑ การออกแบบผลงาน

๑.๑ ศึกษาปัญหาในการประเมินพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ของนักเรียนระดับปฐมวัย จากการประเมินพัฒนาการนักเรียนตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ถือว่าต่ำกว่าปีที่ผ่านมา

๑.๒ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรฐานการศึกษา ปฐมวัย และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน และกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทฤษฎีและวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ของเด็กปฐมวัย

๑.๓ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในหน่วยการเรียนรู้ในระยะเวลา จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของเด็ก และเลือกสื่อและวิธีการสอนที่ หลากหลายที่จะนำมาจัดประสบการณ์ จำนวน ๔ รูปแบบการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)

๑.๔ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ได้แก่

- ๑) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)
- ๒) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์
- ๓) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา
- ๔) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)

๑.๕ ตรวจสอบคุณภาพของชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และครูปฐมวัยของโรงเรียน

๑.๖ นำชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย และสังเกตผลการใช้แผนการจัดการจัดประสบการณ์ นำข้อบกพร่องจากการทดลองใช้ไปปรับปรุง

๑.๗ ปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น

๘.๒ ขั้นตอนการพัฒนาวัตรกรรม

Plan = P

๑. กำหนดเป้าหมาย โดยการพัฒนาทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเด็กทุกคนจะต้องฝึกฝนทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน ของเด็ก ปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สูงขึ้น และมีความพร้อมในการเรียนรู้ในอนาคต

๒. วางแผนการทำงาน การวางแผนการทำงานดำเนินการโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ศึกษาหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและตัวบ่งชี้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน และการใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและ รูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๓. เตรียมชุดกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการจัดประสบการณ์ และจัดทำสื่อการเรียนรู้สำหรับพัฒนาทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่

๑) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach)

๒) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์

๓) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา

๔) ชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based

Learning : BBL)

Do = D

๔. สร้างเครื่องมือชุดประเมินทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน และประเมินก่อนการจัด ประสบการณ์

๕. ครูจัดประสบการณ์โดยนำชุดกิจกรรมบูรณาการเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน มาใช้กับเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์

Check = C

๖. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในขณะที่จัดกิจกรรม

๗. ประเมินทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน ของนักเรียนหลังการจัดกิจกรรม

Action = A

๘. นำข้อมูลก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม มาวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

๙. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวัตรกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัย ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผ่านการไตร่ตรองจากกระบวนการสร้างสรรค์ประสบการณ์ใหม่ที่

เชื่อมโยงความรู้ จากประสบการณ์เดิม เด็กได้เผชิญกับสถานการณ์และหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับมาสร้างเป็นความรู้ใหม่โดยครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อ และอำนวยความสะดวกให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย หากเด็กพบปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ครูจะเป็นผู้ช่วยในการค้นหาคำตอบด้วยการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกและการใช้ภาษาสร้างสรรค์ให้เด็กได้สืบเสาะหาคำตอบด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การแก้ปัญหาจากการคิด การสื่อความหมายด้วยคำศัพท์ คำพูด เพื่อริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ โดยครูจะลดบทบาทของตนเองเป็นเพียงผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ทั้งร่างกาย (Physically active) การคิดและสติปัญญา (Intellectually Active) อารมณ์จิตใจ (Emotionally active) และทางสังคม (Socially active) จะส่งผลให้ เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ศาสตร์การสอนประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ แนวคิดในการจัดการศึกษา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูปฐมวัยจะต้องศึกษาและเลือกใช้ให้ เหมาะสมกับบริบท โดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล การสอนและการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีดังนี้

๑. กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมเกมการศึกษา และ กิจกรรมกลางแจ้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำ คล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่นๆมาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การทำ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

๑.๒ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด แก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิตทดลอง ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลงเล่นเกม ท่องคำ คล้องจอง ประกอบอาหาร เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ฯลฯ

๑.๓ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำ ทุกวัน โดยอาจจัด วันละ ๓-๕ กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำ อย่างน้อย ๑-๒ กิจกรรมตามความสนใจเน้นให้เด็กคิดและลงมือทำ

๑.๔ กิจกรรมเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ลักษณะของการเล่นของเด็กมีหลายลักษณะ เช่น การเล่นบทบาทสมมติและเล่นเลียนแบบ ในมุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวัด มุมเสริมสวย ฯลฯ การอ่าน

หรือดูภาพในมุมหนังสือ การเล่นสร้างในมุมบล็อก การสังเกตและทดลองในมุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ การเล่นเกมที่ทักษะต่างๆ ในมุมเครื่องเล่นสัมผัสหรือมุมของเล่น หรือมุมเกมการศึกษา เป็นต้น

๑.๕ กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวนประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ /ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภทจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลีोटโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ การให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมรรถนะด้านการคิด เมื่อเซลล์สมองถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณต่างๆ เกิดเป็นข้อมูลจำนวนมาก การคิดจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเหล่านั้นซึ่งจะกลายเป็นข้อมูลใหม่อีกขึ้นหนึ่งซึ่งซับซ้อนขึ้น การที่เด็กเล่นเกมการศึกษาจึงเป็นการกระตุ้นให้สมองได้จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลแบบใหม่ เมื่อเกิดซ้ำ ๆ กัน ก็จะเกิดความคงตัวในวงจรร่างแหของเซลล์สมองนั่นเอง

๑.๖ กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนามที่เด็กได้ปีนป่าย โยกหรือไกว หมุน โหน เดินทรงตัว หรือเล่นเครื่องเล่นล้อเลื่อน การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งสร้างให้เด็กมีทักษะการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุ ผล ความคิดรวบยอด เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับต่อไป

๑๐. แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้

ตารางที่ ๑ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) กับทักษะความสามารถของพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ชุดกิจกรรมบูรณาการ	ทักษะความสามารถทั้ง ๔ ด้าน
การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ(Project Approach)	-ทักษะการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ตั้งคำถาม ค้นหา คำตอบ วางแผนสืบค้นวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล -ความสามารถในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์และร่วมมือ ทำงานร่วมกับผู้อื่น -ความสามารถด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม -ความสามารถในการเคลื่อนไหว มีประสาทสัมผัสและการ เคลื่อนไหวที่สมวัย

<p>การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์</p>	<p>-ทักษะการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์</p> <p>-ความสามารถในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์และร่วมมือ ทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>-ความสามารถด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม</p> <p>-ความสามารถในการเคลื่อนไหว มีประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวที่สมวัย</p>
<p>การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา</p>	<p>-ทักษะการคิด ตั้งคำถามการสืบค้น การรวบรวมข้อมูลและ</p> <p>วิเคราะห์ข้อค้นพบ การนำเสนอผลงานที่ผ่านการคิดที่ เหมาะสม</p> <p>-ความสามารถในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์และร่วมมือ ทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>-ความสามารถด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม</p> <p>-ความสามารถในการเคลื่อนไหว มีประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวที่สมวัย</p>
<p>การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)</p>	<p>-ความเข้าใจ เรียนรู้จากการสัมผัสจับต้องของจริงไปสู่</p> <p>สัญลักษณ์</p> <p>-ความสามารถในการสื่อสาร การสร้างสัมพันธ์และร่วมมือ ทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>-ความสามารถด้านการควบคุมอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม</p> <p>-ความสามารถในการเคลื่อนไหว มีประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวที่สมวัย</p>

ตารางที่ ๒ การจัดกิจกรรมการพัฒนาความสามารถทั้ง ๔ ด้าน ของนักเรียนระดับปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)

การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) จะใช้เวลาจัด

กิจกรรม วันละ ๓๐ นาที จำนวน ๘ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๔ วัน โดยจัดกิจกรรมบูรณาการในกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์

สัปดาห์ที่ ๑-๒ จัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ
(Project Approach)

สัปดาห์ที่ ๓-๔ จัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
วิทยาศาสตร์

สัปดาห์ที่ ๕-๖ จัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา

สัปดาห์ที่ ๗-๘ จัดประสบการณ์โดยใช้ชุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based

Learning : BBL)

สัปดาห์	วัน เดือน ปี	กิจกรรม
	๒๐-๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗	ประเมินพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ก่อนจัดกิจกรรม
สัปดาห์ที่ ๑	๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบโครงการ(Project Approach)
	๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗	
	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗	
	๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๒	๔ มิถุนายน ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบโครงการ(Project Approach)
	๕ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๖ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๗ มิถุนายน ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๓	๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์
	๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๔	๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์
	๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๕	๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา
	๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗	
	๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๖	๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด กิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา
	๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๗	๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุด

	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)
	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
สัปดาห์ที่ ๘	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗	จัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning : BBL)
	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗	
	๑๙ กรกฎาคม – ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗	ประเมินพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน หลังจัดกิจกรรม

หมายเหตุ : ในการดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมในแต่ละวัน นอกจากกิจกรรมที่ผู้ศึกษาจัดแล้วเด็กปฐมวัยยังได้ทำกิจกรรมอื่นๆ ตามตารางกิจกรรมประจำตามแผนการจัดประสบการณ์ตามปกติ

๑๑.ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย(ความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ สมรรถนะ)

๑. การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)ทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี ร้อยละ ๙๐

๒. เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเด็อยไ้มีทักษะการเคลื่อนไหวและสขุภาวะทางกาย ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านอารมณ์ ทักษะด้านการคิดและสติปัญญา ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านจริยธรรม และทักษะด้านการสร้างสรรค์

๓.เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเด็อยไ้มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง ผู้อื่น และการทำงาน

๔.เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเด็อยไ้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๕.เด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านวังมนเด็อยไ้มีสมรรถนะสำคัญครบทั้ง ๗ ด้าน

๑๒.บทเรียนที่ได้รับ

๑. เด็กปฐมวัย ได้รับความร่วมมือจากเด็กเป็นอย่างดี เด็กสนใจและมีความสุขในขณะที่ทำกิจกรรม

๒. ผู้ปกครอง ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ผู้ปกครองให้การสนับสนุน พุดคุย ชักถามนักเรียน ชื่นชมผลงานของนักเรียน และต่อยอดการทำกิจกรรมที่บ้าน

๓. เพื่อนร่วมงาน ได้รับการส่งเสริม เป็นที่ปรึกษา คอยให้กำลังใจ และคำแนะนำในการ ออกแบบกิจกรรม

๔. ผู้บริหาร ได้รับการส่งเสริม คำแนะนำ และการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

๑๓.เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับสูงขึ้น ผ่านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) และมีความพร้อมในการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. เด็กมีความสุขสนุกสนาน และมีความสนใจในการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมบูรณาการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)สามารถกระตุ้นความสนใจให้เด็กอยากเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

๓. ครูมีความรู้ความเข้าใจ ได้พัฒนาความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นโดยใช้นวัตกรรมใหม่ๆและตระหนักในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๔. โรงเรียนมีนวัตกรรมใหม่ๆในการต่อยอดเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น
๕. โรงเรียนเป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอก หน่วยงานต่างๆและชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ได้รับความไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน
๖. ชุมชนมีความมั่นใจต่อการจัดการเรียนการสอนของครู และร่วมกันพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น

๑๔.ภาพกิจกรรม

แซนวิชแสนอร่อย

หน่วย ต้นไม้ที่รัก

๑๕.ภาคผนวก

ภาพผลงานเด็ก

เอกสารหลักฐานประกอบ

